

Revisionsrapport

Granskning av klimatutsläpp och matkonsumtion

Malmö Stad

Anna Borg

November 2018

Innehåll

Sammanfattande revisionell bedömning	2
Rekommendationer	6
1. Inledning	7
1.1. Bakgrund	7
1.2. Syfte	7
1.3. Revisionskriterier	7
1.4. Revisionsfrågor	8
1.5. Avgränsning	8
1.6. Metod	8
2. Iakttagelser och bedömningar	10
2.1. Övergripande iakttagelser och bedömningar	10
2.1.1. Iakttagelser	10
2.1.2. Bedömning	11
2.2. Kommunstyrelsen	12
2.2.1. Iakttagelser	12
2.3. Förskolenämnden	15
2.3.1. Iakttagelser	15
2.3.2. Bedömning	16
2.4. Grundskolenämnden	17
2.4.1. Iakttagelser	17
2.4.2. Bedömning	18
2.5. Servicenämnden	19
2.5.1. Iakttagelser	19
2.5.2. Bedömning	20
2.6. Hälsa- vård- och omsorgsnämnden	22
2.6.1. Iakttagelser	22
2.6.2. Bedömning	23
2.7. Kulturnämnden	24
2.7.1. Iakttagelser	24
2.7.2. Bedömning	25
2.8. Miljönämnden	26
2.8.1. Iakttagelser	26
2.8.2. Bedömning	27
3. Avslutande kommentarer	28
Bilaga 1: Tabell med bedömning utifrån revisionsfrågor	29

Sammanfattande revisionell bedömning

Syftet med granskningen är att *Bedöma om policyn för hållbar utveckling och mat för Malmö stad efterlevs av kommunstyrelsen, förskolenämnden, grundskolenämnden, servicenämnden, hälsa-, vård- och omsorgsnämnden, kulturnämnden och miljönämnden och om genomförandet, utvärderingen samt uppföljningen är ändamålsenlig.*

Enligt policyn, som beslutades av kommunfullmäktige 2010-10-28, ska nämnder och styrelser bryta ner de övergripande målen till delmål och åtgärder som är anpassade till respektive ansvarsområden och arbeta in dessa i sina verksamheter. Uppföljningen av policyn ska integreras med övrig uppföljning i nämndernas och styrelsernas årsbokslut.

Sammanvägd bedömning för kommunstyrelsen och de granskade nämnderna

Vi bedömer att policyn för hållbar utveckling och mat för Malmö stad **delvis** efterlevs av kommunstyrelsen och de granskade nämnderna och att genomförandet, utvärderingen samt uppföljningen **delvis** är ändamålsenlig.

Vi grundar vår bedömning på att kommunstyrelsen och flera av de granskade nämnderna saknar delmål, prognoser och uppföljning avseende målen i matpolicyn samt att direktiv till åtgärder och insatser inte har tagits av kommunstyrelsen eller av flera av de granskade nämnderna. Ingen samlad rutin finns för att efterleva matpolicyn vid representation och evenemang.

Vidare kommer målen i matpolicyn avseende andelen eko-mat respektive minskning av växthusgasutsläppen inte att uppnås till utgången av 2020. De flesta förvaltningar har tolkat matpolicyns begrepp "all mat" som 90 % andel eko-mat, vilket också godkänts genom beslut i kommunstyrelsen 2017-03-29, men kommunfullmäktiges policy anger att målet är "all mat", d.v.s. 100 %. Prognosen för andelen eko-mat vid utgången av 2020 för kommunstyrelsen och de granskade nämnderna totalt är 77 % (mål 100 %) och prognosen för minskning av växthusgasutsläppen är 30 % (mål 40 %).

Vi kan dock konstatera att det inom de flesta nämnders förvaltningar sker ett omfattande arbete för att öka andelen eko-mat och minska växthusgasutsläppen, till exempel genom åtgärder för att minska matsvinnet, erfarenhetsutbyte mellan kockar och annan kökspersonal samt genom utbildningsinsatser och information.

Bedömning kommunstyrelsen

Vi bedömer att policyn för hållbar utveckling och mat för Malmö stad **inte** efterlevs av kommunstyrelsen och att genomförandet, utvärderingen samt uppföljningen **inte** är ändamålsenlig.

Vi grundar vår bedömning på att kommunstyrelsen saknar delmål, prognoser och uppföljning avseende målen i matpolicyn samt att direktiv till åtgärder och insatser inte har getts av kommunstyrelsen. Ingen samlad rutin finns för att efterleva matpolicyn vid representation och evenemang.

Vidare kommer målen i matpolicyn avseende andelen eko-mat respektive minskning av växthusgasutsläppen inte att uppnås till utgången av 2020.

För närvarande inrättas dock en samlad funktion på stadskontoret, dock inte beslutad av kommunstyrelsen, som bland annat ska ansvara för att upprätta rutiner för att säkerställa att policyn för hållbar utveckling och mat efterlevs.

Enligt kommunstyrelsens reglemente, ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen ska tillse att uppföljning sker till kommunfullmäktige från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas. Vi bedömer därför att kommunstyrelsen bör ta helhetsansvaret som samordnare av dessa frågor i enlighet med kommunstyrelsens reglemente.

Bedömning förskolenämnden

Vi bedömer att policyn för hållbar utveckling och mat för Malmö stad **i huvudsak** efterlevs av förskolenämnden och att genomförandet, utvärderingen samt uppföljningen **i huvudsak** är ändamålsenlig.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden saknar delmål och uppföljning avseende växthusgasutsläppen. Prognoser kan inte göras, eftersom det saknas möjlighet att få mätvärden på området. Vi har inte kunnat verifiera andelen eko-mat vid representation genom de stickprovskontroller som gjorts, men då inköpen i samband med representation utgör en mycket liten del av de totala inköpen är revisionsfrågan *Hur efterlevs policyn vid upphandling, representation och evenemang* ändå i det närmaste uppfyllt.

Vidare kommer målen i matpolicyn avseende andelen eko-mat respektive minskning av växthusgasutsläppen inte att uppnås till utgången av 2020. Andelen eko-mat beräknas ligga på 85 % totalt för verksamheten, men nära 100 % i vissa skolområden vid utgången av 2020 (mål 100 %).

Nämnden har genom nämndsbudgeten 2017 och 2018 gett förvaltningen i uppdrag att vidta de åtgärder som behövs för att uppnå målen i matpolicyn. Detta gör förvaltningen i form av åtgärder för att minska matsvinnet (via serviceförvaltningen), erfarenhetsutbyte mellan kockar och annan kökspersonal samt genom utbildningsinsatser och information. Till exempel har ett mycket uppskattat utbildningssamarbete med miljöförvaltningen pågått under flera år.

Bedömning grundskolenämnden

Vi bedömer att policyn för hållbar utveckling och mat för Malmö stad **delvis** efterlevs av grundskolenämnden och att genomförandet, utvärderingen samt uppföljningen **delvis** är ändamålsenlig.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden saknar delmål, prognoser och uppföljning avseende målen i matpolicyn samt att direktiv till åtgärder och insatser inte har getts av nämnden. Vi har inte kunnat verifiera att andelen eko-mat är 80 % genom de stickprov som gjorts, men då den totala andelen eko-mat genereras av samma system bedömer vi att detta beror på slumpen. Matpolicyn efterlevs inte vid representation och evenemang.

Vidare kommer målen i matpolicyn avseende andelen eko-mat respektive minskning av växthusgasutsläppen inte att uppnås till utgången av 2020. Andelen eko-mat beräknas ligga på 85 % vid utgången av 2020 (mål 100 %).

Vi kan dock konstatera att ett omfattande arbete görs inom förvaltningen, dock inte beslutat av nämnden, för att öka andelen eko-mat och minska växthusgasutsläppen, till exempel genom åtgärder för att minska matsvinnet, erfarenhetsutbyte mellan kockar och annan kökspersonal samt utbildningsinsatser och information.

Bedömning servicenämnden

Vi bedömer att policyn för hållbar utveckling och mat för Malmö stad **delvis** efterlevs av servicenämnden och att genomförandet, utvärderingen samt uppföljningen **delvis** är ändamålsenlig.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden saknar delmål och uppföljning avseende växthusgasutsläppen. Prognoser kan inte göras, eftersom det saknas möjlighet att få mätvärden på området. Nämnden har heller inte gett direktiv till åtgärder och insatser.

Vi har inte kunnat verifiera att andelen eko-mat är 80 % genom de stickprov som gjorts, men då den totala andelen eko-mat genereras av samma system bedömer vi att detta beror på slumpen. Matpolicyn efterlevs inte vid representation, men då inköpen i samband med representation utgör en mycket liten del av de totala inköpen är revisionsfrågan *Hur efterlevs policyn vid upphandling, representation och evenemang* ändå i det närmaste uppfyllt.

Vidare kommer målen i matpolicyn avseende andelen eko-mat respektive minskning av växthusgasutsläppen inte att uppnås till utgången av 2020. Andelen eko-mat beräknas dock kunna nå så högt som till 90 % vid utgången av 2020 (mål 100 %).

Vi kan dock konstatera att ett omfattande arbete görs inom förvaltningen, dock inte beslutat av nämnden, för att öka andelen eko-mat och minska växthusgasutsläppen, till exempel genom åtgärder för att minska matsvinnet, löpande utveckling av en mer växtbaserad meny, erfarenhetsutbyte mellan kockar och annan kökspersonal samt utbildningsinsatser och information. Serviceförvaltningen är även samarbetspartner till för- och grundskoleförvaltningarna i dessa frågor.

Bedömning hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Vi bedömer att policyn för hållbar utveckling och mat för Malmö stad **delvis** efterlevs av hälsa-, vård- och omsorgsnämnden och att genomförandet, utvärderingen samt uppföljningen **delvis** är ändamålsenlig.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden saknar delmål och uppföljning avseende växthusgasutsläppen. Prognoser avseende växthusgasutsläppen kan inte göras, eftersom det saknas möjlighet att få mätvärden på området.

Vidare kommer målen i matpolicyn avseende andelen eko-mat respektive minskning av växthusgasutsläppen inte att uppnås till utgången av 2020. Per september 2018 är andelen eko-mat 46 % (mål 2020 är 100 %).

Nämnden har genom nämndsbudgeten 2017 och 2018 gett förvaltningen i uppdrag att vidta de åtgärder som behövs för att uppnå målen i matpolicyn. Detta gör förvaltningen i form av åtgärder för att minska matsvinnet samt utbildningsinsatser och information, till exempel pågår ett mycket uppskattat utbildningssamarbete med Miljöförvaltningen. Den 1 februari 2018 tillsattes en kostchef och från och med den 1 september 2018 finns en kostorganisation i förvaltningen.

Bedömning kulturnämnden

Vi bedömer att policyn för hållbar utveckling och mat för Malmö stad **inte** efterlevs av kulturnämnden och att genomförandet, utvärderingen samt uppföljningen **inte** är ändamålsenlig.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden saknar delmål, prognoser och uppföljning avseende målen samt att inga direktiv till åtgärder och insatser har getts av nämnden. Inga åtgärder har heller vidtagits i förvaltningen. Vi kan inte bedöma om matpolicyn efterlevs, då inga mätvärden har presenterats. Dock är andelen eko-mat låg i de stickprov som gjorts. Vi kan också konstatera att nämnden bör se över vilka krav som ställs kring hållbarhetsfrågor i avtalen med de entreprenörer som hyr lokaler.

Vidare kommer målen i matpolicyn avseende andelen eko-mat respektive minskning av växthusgasutsläppen inte att uppnås till utgången av 2020.

Bedömning miljönämnden

Vi bedömer att policyn för hållbar utveckling och mat för Malmö stad **i huvudsak** efterlevs av miljönämnden och att genomförandet, utvärderingen samt uppföljningen **i huvudsak** är ändamålsenlig.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden saknar uppföljning avseende målen samt att inga direktiv till åtgärder och insatser har getts av nämnden. Matpolicyn efterlevs inte vid representation, men då inköpen i samband med representation utgör en mycket liten del av de totala inköpen samt då övriga inköp har en eko-andel på 100 % är revisionsfrågan *Hur efterlevs policyn vid upphandling, representation och evenemang* ändå i det närmaste uppfylld.

Inom förvaltningen finns delmål, prognoser och uppföljning, dock inte beslutade av nämnden. Båda de övergripande målen kring eko-mat och minskning av växthusgasutsläpp är redan uppnådda, så när som på vid inköp i samband med representation. Inom förvaltningen vidtas också åtgärder vid eventuella brister och avvikelser.

Rekommendationer

Vi bedömer att det finns ett antal förbättringsområden och utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kommunstyrelsen att säkerställa:

- att det finns tydliga och för organisationen enhetliga riktlinjer för hur matpolicyn ska tillämpas vid representation
- att det finns en sammanhållen struktur för tillämpning, uppföljning och utvärdering av policyn för hållbar utveckling och mat med kontinuerlig avrapportering från nämnderna
- att systemet för uppföljning av växthusgasutsläpp skyndsamt tas i bruk och implementeras i organisationen

Vi rekommenderar också:

- kommunstyrelsen, förskolenämnden, grundskolenämnden, servicenämnden, hälsa-, vård- och omsorgsnämnden samt kulturnämnden att utifrån bristerna i granskningen upprätta åtgärdsplaner för hur målen i matpolicyn ska nås, där det tydligt framgår när och hur åtgärderna ska ske, beräknad kostnad för åtgärderna, förväntad effekt av åtgärderna samt vem som är ansvarig för respektive åtgärd
- samtliga nämnder att se över vilka krav som ställs kring hållbarhetsfrågor i avtalen med externa aktörer utöver det som sker inom ramen för de kommungemensamma upphandlingsrutinerna
- kommunstyrelsen, grundskolenämnden, hälsa-, vård- och omsorgsnämnden samt kulturnämnden att bryta ner det övergripande målet i matpolicyn avseende ekoandel till delmål och följa upp detta i samband med övrig måluppföljning i kommunstyrelsen respektive nämnderna
- miljönämnden att följa upp målen i matpolicyn i samband med övrig uppföljning i nämnden

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Policyn för hållbar utveckling och mat godkändes vid Malmö kommunfullmäktiges sammanträde 2010-10-28 § 210. Policyn innefattar mål och ambitioner som ska uppnås till år 2020. Exempelvis ska utsläppen av växthusgaser relaterade till mat minska med 40 procent till år 2020 jämfört med år 2002. Likaså ska all mat som serveras i Malmö stad vara ekologisk år 2020. Policyn ska tillämpas av de verksamheter som upphandlar och i övrigt hanterar mat och dryck samt vid all representation i tjänsten och vid alla evenemang som Malmö stad arrangerar.

Enligt policyn ska nämnder och styrelser bryta ner de övergripande målen till delmål och åtgärder som är anpassade till respektive ansvarsområden och arbeta in dessa i sina verksamheter. Uppföljningen av policyn ska integreras med övrig uppföljning i nämndernas och styrelsernas årsbokslut.

Utifrån genomförd riskanalys har de förtroendevalda revisorerna beslutat att under år 2018 granska nämndernas efterlevnad av Malmö stads policy för hållbar utveckling och mat.

1.2. Syfte

Syftet med granskningen är att bedöma om policyn för hållbar utveckling och mat för Malmö stad efterlevs av kommunstyrelsen, förskolenämnden, grundskolenämnden, servicenämnden, hälsa-, vård- och omsorgsnämnden, kulturnämnden och miljönämnden och om genomförandet, utvärderingen samt uppföljningen är ändamålsenlig.

1.3. Revisionskriterier

- Policy för hållbar utveckling och mat för Malmö stad antagen av kommunfullmäktige 2010-10-28
- Malmö stads budget
- Miljöprogram för Malmö stad
- Malmö stads upphandlingspolicy

1.4. Revisionsfrågor

1. Tillämpas matpolicyn i nämnderna?
 - a) Har nämnderna brutit ner de övergripande målen i matpolicyn till delmål och åtgärder som är anpassade till respektive ansvarsområden och arbetat in dessa i sina verksamheter?
 - b) Hur efterlevs policyn vid upphandling, representation och evenemang?
2. Finns det en tillförlitlig utvärdering och uppföljning av policyn?
 - a) Har nämnderna integrerat uppföljningen av policyn med övrig uppföljning i nämndernas årsbokslut?
 - b) Finns det en tillförlitlig prognos avseende om målen och ambitionerna i policyn kommer att uppnås till år 2020?
3. Vilka mål och ambitioner uppnås under år 2018?
4. Har åtgärder och insatser vidtagits vid konstaterade brister eller avvikelser?*

*Revisionsfråga 4 har delats upp i två bedömningar:

- en bedömning av huruvida kommunstyrelsen respektive nämnderna har varit styrande i att vidta åtgärder och göra insatser
- en bedömning av omfattningen på de åtgärder och insatser som vidtagits inom stadskontoret respektive förvaltningarna för att uppfylla målen i matpolicyn

1.5. Avgränsning

Granskningen har avgränsats till kommunstyrelsen, förskolenämnden, grundskolenämnden, servicenämnden, hälsa-, vård- och omsorgsnämnden, kulturnämnden samt miljönämnden. Granskningen har avsett år 2018 och avgränsats till perioden januari – september.

1.6. Metod

För att besvara granskningens syfte har intervjuer, dokumentstudier och stickprovskontroller genomförts.

Intervjuer har genomförts med planeringssekreterare på stadskontoret, utbildningschef respektive ekonomichef på förskoleförvaltningen, avdelningschef på grundskoleförvaltningen, tillförordnad enhetschef skolrestauranger på serviceförvaltningen, miljösamordnare respektive kostchef på hälsa- vård och omsorgsförvaltningen, tillförordnad administrativ chef på kulturförvaltningen samt projektledare på miljöförvaltningen.

Dokumentstudierna har omfattat Policy för hållbar utveckling och mat, Halvtidsutvärdering av Malmö stads policy för hållbar utveckling och mat, Miljöprogram för Malmö stad 2009-2020, Malmö stads upphandlingspolicy samt Malmö stads budget.

Stickprovskontrollerna har omfattat efterlevnaden av policyn vid upphandling av måltidslösningar och livsmedel, representation samt evenemang. Stickprovskontrollerna har avgränsats till förskolenämnden, grundskolenämnden, servicenämnden, hälsa-, vård- och omsorgsnämnden samt kulturnämnden.

Samtliga respondenter har beretts möjlighet att sakgranska uppgifterna i rapporten.

2. Iakttagelser och bedömningar

2.1. Övergripande iakttagelser och bedömningar

2.1.1. Iakttagelser

I samband med matpolicyns införande 2010 infördes också en gemensam struktur för genomförande, utvärdering och uppföljning av policyn i organisationen. Utfallen togs fram centralt och kommenterades sedan av respektive nämnd inför uppföljning i kommunstyrelsen. Numera är det upp till varje nämnd att genomföra, utvärdera och följa upp matpolicyn.

Fortfarande sker mycket av det tidigare arbetet med att genomföra, utvärdera och följa upp matpolicyn på förvaltningarna. Flera av respondenterna uppger att matpolicyn är ett styrande dokument i aktuell förvaltning, och de flesta har till exempel brutit ner målet om andelen eko-mat till delmål och har en tillförlitlig uppföljning och prognos avseende målet. Matpolicyn efterlevs också i de flesta förvaltningar när det gäller upphandling av måltidslösningar och vid evenemang.

Uppföljning av andelen eko-mat vid inköp av måltidslösningar görs genom det kommun-gemensamma inköpssystemet. Detta är ett komplext system där samtliga upphandlade leverantörer och varor är inlagda. Varorna är kodade efter huruvida de är ekologiska eller inte. Enligt uppgift från systemägaren utgår kodningen från internationella standarder och listor från leverantörerna med produktinformation.

I det fall inköp görs utanför inköpssystemet sker ingen uppföljning av andelen eko-mat. Samtliga respondenter uppger dock att inköp av måltidslösningar alltid görs genom det gemensamma inköpssystemet och, i de flesta nämnder, även inköp till eventuella evenemang.

Flera av de intervjuade poängterar att upphandlingsrutinerna och inköpssystemet fungerar mycket bra och har spelat en stor roll i att Malmö stad har nått så långt när det gäller andelen ekologisk mat som serveras. Eftersom upphandlingen av måltidslösningar är så omfattande, ges också stora möjligheter att förhandla med leverantörerna om bättre priser på ekologiska matvaror av hög kvalitet.

Dock säger flera att de nu har förändrat de delar i verksamheten som är lättast att förändra och att det blir svårare och svårare att göra förbättringar. Detta med anledning av budgetrestriktioner, svårighet att få fram ekologiska råvaror till specialkost, svårigheter att förändra matvanor hos äldre, synpunkter hos brukare, anhöriga och personal.

Uppföljning av växthusgasutsläpp sker inte i någon av nämnderna. Mätvärden kan systemmässigt än så länge endast tas fram för Malmö stad totalt, med undantag för miljönämnden. Däremot sker åtgärder hos de flesta förvaltningar för att minska växthusgasutsläppen såsom arbete mot matsvinn samt utbildningsinsatser.

Ett nytt system för uppföljning av växthusgasutsläpp, Compare, är under uppbyggnad sedan 1,5 år tillbaka. Med hjälp av detta system ska uppföljning av växthusgasutsläpp kunna göras för varje nämnd.

Flera respondenter efterfrågar en tydligare styrning från nämnderna för att uppnå målen i matpolicyn. Flera poängterar också att kommunstyrelsen bör ta ansvar för att upprätta tydliga och enhetliga riktlinjer för hur matpolicyn ska tillämpas vid representation, samt för att en sammanhållen struktur för tillämpning, uppföljning och utvärdering av policyn för hållbar utveckling och mat skapas.

Totalt för kommunstyrelsen och de granskade nämnderna beräknas andelen eko-mat uppgå till 77 % vid utgången av 2020 (prognos 2018: 70 %). Alla nämnder utom Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden samt Kulturnämnden förväntas dock uppnå minst **85 %** andel eko-mat vid utgången av 2020.

Totalt för Malmö stad beräknas minskningen av växthusgasutsläppen jämfört med 2002 uppgå till 30 % vid utgången av 2020 (prognos 2018: 23 %). Någon uppföljning per nämnd har hittills inte utförts, med undantag av miljönämnden.

2.1.2. Bedömning

Jämfört med när matpolicyn beslutades 2010, har Malmö stad totalt sett nått långt när det gäller de två övergripande målen i matpolicyn; att minska växthusgasutsläppen med 40 % och att öka andelen eko-mat till 100 %. Målen som sattes i matpolicyn 2010 är dock ambitiösa och beräknas inte uppnås till utgången av 2020.

Vi konstaterar att ett flertal åtgärder har vidtagits de senaste åren inom förvaltningarnas normala verksamheter för att öka andelen ekologisk mat och minska växthusgasutsläppen. Medvetenheten kring vikten av att minska klimatpåverkan från matkonsumtion och bidra till en hållbar utveckling är väsentligt högre än 2010.

Vi konstaterar dock att flera nämnder inte har gett direktiv till förvaltningarna avseende genomförande, utvärdering och uppföljning av policyn. Vi rekommenderar kommunstyrelsen att etablera en sammanhållen struktur för genomförande, utvärdering och uppföljning av policyn för hållbar utveckling och mat med kontinuerlig avrapportering från nämnderna.

2.2. Kommunstyrelsen

2.2.1. Iakttagelser

1. *Tillämpas matpolicyn i kommunstyrelsen?*

- a) *Har kommunstyrelsen brutit ner de övergripande målen i matpolicyn till delmål och åtgärder som är anpassade till respektive ansvarsområden och arbetat in dessa i sina verksamheter?*

Kommunstyrelsen har inte brutit ner de övergripande målen till delmål och har heller inte gett några direktiv om åtgärder.

- b) *Hur efterlevs policyn vid upphandling, representation och evenemang?*

Enligt respondenten finns det ingen särskild rutin för att efterleva matpolicyn i samband med konferenser och annan representation. Allt kaffe och all frukt som köps in till Stadskontorets medarbetare är ekologiskt. I övrigt köps det väldigt lite mat inom stadskontorets verksamheter.

2. *Finns det en tillförlitlig utvärdering och uppföljning av policyn?*

- a) *Har kommunstyrelsen integrerat uppföljningen av policyn med övrig uppföljning i kommunstyrelsens årsbokslut?*

Kommunstyrelsen har inte integrerat uppföljningen av policyn med övrig uppföljning.

- b) *Finns det en tillförlitlig prognos avseende om målen och ambitionerna i policyn kommer att uppnås till år 2020?*

Ingen prognos finns.

3. *Vilka mål och ambitioner uppnås under år 2018?*

Inga mål eller prognoser finns för 2018.

4. *Har åtgärder och insatser vidtagits vid konstaterade brister eller avvikelser?*

Kommunstyrelsen har inte gett några direktiv till åtgärder och insatser. Dock inrättas för närvarande en samlad funktion på stadskontoret, som ska ansvara för att hantera en rad interna processer och intern service. Funktionen kommer att ansvara för beställningar och bokningar och enligt respondenten finns goda förutsättningar för att upprätta rutiner som säkrar att hänsyn tas till policyn för hållbar utveckling och mat.

Enligt kommunstyrelsens reglemente, senast reviderat den 27 april 2017, ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Styrelsen ska utifrån ett helhetsperspektiv leda kommunens verksamhet genom att utöva en samordnad styrning och leda arbetet med att ta fram nämnsövergripande styrdokument för kommunen. Styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och fortlöpande och i samråd och samverkan med nämnderna följa upp de fastställda målen och återrapportera till fullmäktige.

Detta omfattar bl.a. ansvaret för att

- leda arbetet med och samordna utformningen av övergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten
- tillse att uppföljning sker till kommunfullmäktige från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas
- hantera övergripande strategiska frågor som rör hela Malmö stads inköpsverksamhet
- tillse att av fullmäktige fastställda kvalitetskrav, mål och riktlinjer följs upp i nämnderna

Flera av respondenterna i granskningen poängterar att kommunstyrelsen bör ta ansvar för att upprätta tydliga och enhetliga riktlinjer för hur matpolicyn ska tillämpas vid representation, samt för att en sammanhållen struktur för tillämpning, uppföljning och utvärdering av policyn för hållbar utveckling och mat skapas.

2.2.1.1. Stickprovskontroller

Kommunstyrelsen har inte omfattats av stickprovskontroller i granskningen.

2.2.1.2. Bedömning

Vi bedömer att policyn för hållbar utveckling och mat för Malmö stad **inte** efterlevs av kommunstyrelsen och att genomförandet, utvärderingen samt uppföljningen **inte** är ändamålsenlig.

Vi grundar vår bedömning på att kommunstyrelsen saknar delmål, prognoser och uppföljning avseende målen i matpolicyn samt att direktiv till åtgärder och insatser inte har getts av kommunstyrelsen. Ingen samlad rutin finns för att efterleva matpolicyn vid representation och evenemang.

Vidare kommer målen i matpolicyn avseende andelen eko-mat respektive minskning av växthusgasutsläppen inte att uppnås till utgången av 2020.

För närvarande inrättas dock en samlad funktion på stadskontoret, dock inte beslutad av kommunstyrelsen, som bland annat ska ansvara för att upprätta rutiner för att säkerställa att policyn för hållbar utveckling och mat efterlevs.

Enligt Kommunstyrelsens reglemente, ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen ska tillse att uppföljning sker till kommunfullmäktige från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas. Vi bedömer därför att kommunstyrelsen bör ta helhetsansvaret som samordnare av dessa frågor i enlighet med kommunstyrelsens reglemente.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att säkerställa:

- att det finns tydliga och enhetliga riktlinjer för hur matpolicyn ska tillämpas vid representation
- att det finns en sammanhållen struktur för tillämpning, uppföljning och utvärdering av policyn för hållbar utveckling och mat med kontinuerlig avrapportering från nämnderna
- att systemet för uppföljning av växthusgasutsläpp skyndsamt tas i bruk och implementeras i organisationen

2.3. Förskolenämnden

2.3.1. Iakttagelser

1. Tillämpas matpolicyn i nämnden?

- a) *Har nämnden brutit ner de övergripande målen i matpolicyn till delmål och åtgärder som är anpassade till respektive ansvarsområden och arbetat in dessa i sina verksamheter?*

Nämnden har brutit ner det övergripande målet om andelen eko-mat till delmål, men har inte gett några direktiv om åtgärder. Förvaltningen beslutar om eventuella åtgärder på eget initiativ.

Målet avseende minskning av växthusgasutsläppen har inte brutits ner och inga direktiv till åtgärder finns.

- b) *Hur efterlevs policyn vid upphandling, representation och evenemang?*

Enligt respondenterna efterlevs policyn i alla sammanhang då mat köps in. Vid inköp av måltidslösningar till förskoleverksamheten används det kommungemensamma inköpssystemet. Vid evenemang och representation anlitas för ändamålet upphandlade leverantörer, till exempel konferensanläggningar, vilka har krav på sig att servera ekologisk mat. Den externa representationen är mycket liten.

2. Finns det en tillförlitlig utvärdering och uppföljning av policyn?

- a) *Har nämnderna integrerat uppföljningen av policyn med övrig uppföljning i nämndernas årsbokslut?*

Andelen eko-mat följs upp i samband med övrig uppföljning i nämndernas årsbokslut. Växthusgasutsläppen följs inte upp, då mätvärden inte finns tillgängliga

- b) *Finns det en tillförlitlig prognos avseende om målen och ambitionerna i policyn kommer att uppnås till år 2020?*

Det finns en tillförlitlig prognos från förvaltningen avseende andelen eko-mat, vilken beräknas uppgå till 85 % i snitt vid utgången av 2020. I vissa skolområden kommer målfyllelsen att ligga så högt som på 98 %.

För växthusgasutsläppen finns ingen prognos, då mätvärden inte är tillgängliga.

3. Vilka mål och ambitioner uppnås under år 2018?

Det totala målet för förskoleförvaltningens verksamhet är 78 % eko-mat vid utgången av 2018, vilket också beräknas uppnås.

För växthusgasutsläppen finns inget delmål och ingen prognos.

4. Har åtgärder och insatser vidtagits vid konstaterade brister eller avvikelser?

Nämnden har genom nämndsbudgeten 2017 och 2018 gett förvaltningen i uppdrag att vidta de åtgärder som behövs för att uppnå målen i matpolicyn. Detta gör förvaltningen i form av åtgärder för att minska matsvinnet (via Serviceförvaltningen), erfarenhetsutbyte mellan kockar och annan kökspersonal samt genom utbildningsinsatser och information. Till exempel har ett mycket uppskattat utbildningssamarbete med Miljöförvaltningen pågått under flera år.

2.3.1.1. Stickprovskontroller

Måltidslösningar

Vi har gjort fem stickprov avseende inköp av måltidslösningar för perioden januari-september 2018. Samtliga inköp är gjorda genom det kommungemensamma inköpssystemet och ekologiska varor är tydligt angivna på fakturorna. Vi har mätt kostnaden för eko-mat jämfört med den totala inköpskostnaden på fakturorna. Andelen eko-mat varierar mellan 45 % och 94 % i de fem stickproven. Total andel eko-mat för de fem stickproven tillsammans är 70 %.

Evenemang och representation

Vi har gjort 10 stickprov avseende evenemang och representation. Ingen av fakturorna har någon uppgift om ifall maten som har serverats är ekologisk eller inte.

2.3.2. Bedömning

Vi bedömer att policyn för hållbar utveckling och mat för Malmö stad **i huvudsak** efterlevs av förskolenämnden och att genomförandet, utvärderingen samt uppföljningen **i huvudsak** är ändamålsenlig.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden saknar delmål och uppföljning avseende växthusgasutsläppen. Prognoser kan inte göras, eftersom det saknas möjlighet att få mätvärden på området. Vi har inte kunnat verifiera andelen eko-mat vid representation genom de stickprovskontroller som gjorts, men då inköpen i samband med representation utgör en mycket liten del av de totala inköpen är revisionsfrågan *Hur efterlevs policyn vid upphandling, representation och evenemang* ändå i det närmaste uppfyllt.

Vidare kommer målen i matpolicyn avseende andelen eko-mat respektive minskning av växthusgasutsläppen inte att uppnås till utgången av 2020. Andelen eko-mat beräknas ligga på 85 % totalt för verksamheten, men nära 100 % i vissa skolområden vid utgången av 2020 (mål 100 %).

Nämnden har genom nämndsbudgeten 2017 och 2018 gett förvaltningen i uppdrag att vidta de åtgärder som behövs för att uppnå målen i matpolicyn. Detta gör förvaltningen i form av åtgärder för att minska matsvinnet (via Serviceförvaltningen), erfarenhetsutbyte mellan kockar och annan kökspersonal samt genom utbildningsinsatser och information. Till exempel har ett mycket uppskattat utbildningssamarbete med Miljöförvaltningen pågått under flera år.

2.4. Grundskolenämnden

2.4.1. Iakttagelser

1. Tillämpas matpolicyn i nämnden?

- a) Har nämnden brutit ner de övergripande målen i matpolicyn till delmål och åtgärder som är anpassade till respektive ansvarsområden och arbetat in dessa i sina verksamheter?

Nämnden har inte brutit ner de övergripande målen till delmål och har heller inte gett några direktiv om åtgärder. Förvaltningen beslutar om eventuella åtgärder på eget initiativ.

- b) Hur efterlevs policyn vid upphandling, representation och evenemang?

Enligt respondenten efterlevs policyn vid inköp av måltidslösningar till grundskoleverksamheten genom att det kommungemensamma inköpssystemet används. Vid evenemang och representation efterlevs policyn inte.

2. Finns det en tillförlitlig utvärdering och uppföljning av policyn?

- a) Har nämnden integrerat uppföljningen av policyn med övrig uppföljning i nämndernas årsbokslut?

Nämnden har inte integrerat uppföljningen av policyn med övrig uppföljning och ingen annan uppföljning sker till nämnden. Förvaltningen följer kontinuerligt upp andelen eko-mat.

- b) Finns det en tillförlitlig prognos avseende om målen och ambitionerna i policyn kommer att uppnås till år 2020?

Det finns en tillförlitlig prognos från förvaltningen avseende andelen eko-mat, vilken beräknas uppgå till 85 % vid utgången av 2020.

För växthusgasutsläppen finns ingen prognos, då mätvärden inte finns tillgängliga.

3. Vilka mål och ambitioner uppnås under år 2018?

Inget mål finns för 2018, men förvaltningens prognos för andelen eko-mat vid utgången av 2018 är 80 %.

För växthusgasutsläppen finns inget delmål och ingen prognos.

4. Har åtgärder och insatser vidtagits vid konstaterade brister eller avvikelser?

Nämnden har inte gett några direktiv till åtgärder. Dock har förvaltningen på eget initiativ vidtagit åtgärder i form av minskning av matsvinn (via serviceförvaltningen), erfarenhetsutbyte mellan kockar och annan kökspersonal, utbildningsinsatser och information. Respondenten framhåller att Serviceförvaltningen är en mycket bra samarbetspartner, som ständigt arbetar med serveringsrutiner och minskat matsvinn samt för dialoger med barn, föräldrar och skolpersonal kring vikten av att förflytta oss mot en klimatsmart matkonsumtion.

Förvaltningen föreslår också grundskolenämnden i budgeten för 2019 att 2 Mkr tillförs budgeten för skolmåltider för att ersätta plasttallrikar med glastallrikar samt införa att allt nöt- och fläskkött blir ekologiskt.

2.4.1.1. Stickprovskontroller

Måltidslösningar

För stickprov avseende måltidslösningar hänvisas till servicenämnden, då samtliga måltider inom grundskoleförvaltningen tillhandahålls via serviceförvaltningen. För serviceförvaltningen har vi gjort tio stickprov avseende inköp av måltidslösningar för perioden januari-september 2018. Samtliga inköp är gjorda genom det kommungemensamma inköpssystemet och ekologiska varor är tydligt angivna på fakturorna. Vi har mätt kostnaden för eko-mat jämfört med den totala inköpskostnaden på fakturorna. Andelen eko-mat varierar mellan 0 % och 100 % i de fem stickproven. Total andel eko-mat för de fem stickproven tillsammans är 37 %.

Evenemang och representation

Vi har gjort 10 stickprov avseende evenemang och representation. Ingen av fakturorna har någon uppgift om ifall maten som har serverats är ekologisk eller inte.

2.4.2. Bedömning

Vi bedömer att policyn för hållbar utveckling och mat för Malmö stad **delvis** efterlevs av grundskolenämnden och att genomförandet, utvärderingen samt uppföljningen **delvis** är ändamålsenlig.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden saknar delmål, prognoser och uppföljning avseende målen i matpolicyn samt att direktiv till åtgärder och insatser inte har getts av nämnden. Vi har inte kunnat verifiera att andelen eko-mat är 80 % genom de stickprov som gjorts, men då den totala andelen eko-mat genereras av samma system bedömer vi att detta beror på slumpen. Matpolicyn efterlevs inte vid representation och evenemang.

Vidare kommer målen i matpolicyn avseende andelen eko-mat respektive minskning av växthusgasutsläppen inte att uppnås till utgången av 2020. Andelen eko-mat beräknas ligga på 85 % vid utgången av 2020 (mål 100 %).

Vi kan dock konstatera att ett omfattande arbete görs inom förvaltningen, dock inte beslutat av nämnden, för att öka andelen eko-mat och minska växthusgasutsläppen, till exempel genom åtgärder för att minska matsvinnet, erfarenhetsutbyte mellan kockar och annan kökspersonal samt utbildningsinsatser och information.

2.5. Servicenämnden

2.5.1. Iakttagelser

1. Tillämpas matpolicyn i nämnden?

- a) *Har nämnden brutit ner de övergripande målen i matpolicyn till delmål och åtgärder som är anpassade till respektive ansvarsområden och arbetat in dessa i sina verksamheter?*

Nämnden har brutit ner det övergripande målet om andelen eko-mat till delmål, men har inte gett några direktiv om åtgärder. Förvaltningen beslutar om eventuella åtgärder på eget initiativ.

Målet avseende minskning av växthusgasutsläppen har inte brutits ner och inga direktiv till åtgärder finns.

- b) *Hur efterlevs policyn vid upphandling, representation och evenemang?*

Enligt respondenten efterlevs policyn vid inköp av måltidslösningar till serviceverksamheten samt till evenemang, genom att det kommungemensamma inköpssystemet används. Vid representation efterlevs policyn inte. Det ska dock poängteras att inköpen i samband med representation utgör en mycket liten del av de totala inköpen.

2. Finns det en tillförlitlig utvärdering och uppföljning av policyn?

- a) *Har nämnderna integrerat uppföljningen av policyn med övrig uppföljning i nämndernas årsbokslut?*

Andelen eko-mat följs upp i samband med övrig uppföljning i nämndens tertial- och årsbokslut. Växthusgasutsläppen följs inte upp, då mätvärden inte finns tillgängliga

- b) *Finns det en tillförlitlig prognos avseende om målen och ambitionerna i policyn kommer att uppnås till år 2020?*

Respondenten bedömer att det finns en möjlighet att nå 90 % andel eko-mat till 2020, men att det krävs fokuserat arbete, kan bli kostsamt och att det förutsätter samsyn med beställare kring ekonomin.

För växthusgasutsläppen finns ingen prognos, då mätvärden inte finns tillgängliga. Enligt respondenten bedöms en minskning av växthusgasutsläppen relaterade till mat med 40 % till år 2020 vara teoretiskt möjlig under förutsättning att förändringstakten ökar och förutsatt att det finns acceptans för menyförändringar.

3. Vilka mål och ambitioner uppnås under år 2018?

Det totala målet för serviceförvaltningens verksamhet är 80 % eko-mat vid utgången av 2018, vilket också beräknas uppnås.

För växthusgasutsläppen finns inget delmål och ingen prognos.

4. Har åtgärder och insatser vidtagits vid konstaterade brister eller avvikelser?

Nämnden har inte gett några direktiv till åtgärder och insatser. Dock har förvaltningen på eget initiativ vidtagit åtgärder i form av minskning av matsvinn, erfarenhetsutbyte mellan kockar och annan kökspersonal samt utbildningsinsatser och information.

Respondenten poängterar att en viktig del av arbetet är den löpande utvecklingen av menyn, där växtbaserade rätter med låg påverkan på utsläppsnivåer får ta allt mer plats. En konflikt kan uppstå mellan växthusgasutsläppsmålet och målet om att matgästerna ska tycka att maten är god så att de äter tillräckligt mycket för att få den energi de behöver.

Serviceförvaltningen är även samarbetspartner till för- och grundskoleförvaltningarna i dessa frågor.

2.5.1.1. Stickprovskontroller

Måltidslösningar och evenemang

Vi har gjort tio stickprov avseende inköp av måltidslösningar för perioden januari-september 2018 (inköpen avser även grundskoleförvaltningen). Samtliga inköp är gjorda genom det kommungemensamma inköpssystemet och ekologiska varor är tydligt angivna på fakturorna. Vi har mätt kostnaden för eko-mat jämfört med den totala inköpskostnaden på fakturorna. Andelen eko-mat varierar mellan 0 % och 100 % i de tio stickproven. Total andel eko-mat för de tio stickproven tillsammans är 37 %.

Representation

Vi har gjort 10 stickprov avseende representation. Endast på en av fakturorna finns uppgift om ifall maten som har serverats är ekologisk eller inte. I det fallet är andelen eko-mat 100 %.

2.5.2. Bedömning

Vi bedömer att policyn för hållbar utveckling och mat för Malmö stad **delvis** efterlevs av servicenämnden och att genomförandet, utvärderingen samt uppföljningen **delvis** är ändamålsenlig.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden saknar delmål och uppföljning avseende växthusgasutsläppen. Prognoser kan inte göras, eftersom det saknas möjlighet att få mätvärden på området. Nämnden har heller inte gett direktiv till åtgärder och insatser.

Vi har inte kunnat verifiera att andelen eko-mat är 80 % genom de stickprov som gjorts, men då den totala andelen eko-mat genereras av samma system bedömer vi att detta beror på slumpen. Matpolicyn efterlevs inte vid representation, men då inköpen i samband med representation utgör en mycket liten del av de totala inköpen är revisionsfrågan *Hur efterlevs policyn vid upphandling, representation och evenemang* ändå i det närmaste uppfyllt.

Vidare kommer målen i matpolicyn avseende andelen eko-mat respektive minskning av växthusgasutsläppen inte att uppnås till utgången av 2020. Andelen eko-mat beräknas dock kunna nå så högt som till 90 % vid utgången av 2020 (mål 100 %).

Vi kan dock konstatera att ett omfattande arbete görs inom förvaltningen, dock inte beslutat av nämnden, för att öka andelen eko-mat och minska växthusgasutsläppen, till exempel genom åtgärder för att minska matsvinnet, löpande utveckling av en mer växtbaserad meny, erfarenhetsutbyte mellan kockar och annan kökspersonal samt utbildningsinsatser och information. Serviceförvaltningen är även samarbetspartner till för- och grundskoleförvaltningarna i dessa frågor.

2.6. Hälsa- vård- och omsorgsnämnden

2.6.1. Iakttagelser

Hälsa-, vård och omsorgsorganisationen bildades i maj 2017. Enligt respondenten har förvaltningen därför inte kommit lika långt som andra förvaltningar i det strukturella arbetet kring matpolicyn.

1. Tillämpas matpolicyn i nämnden?

- a) *Har nämnden brutit ner de övergripande målen i matpolicyn till delmål och åtgärder som är anpassade till respektive ansvarsområden och arbetat in dessa i sina verksamheter?*

Nämnden har inte brutit ner de övergripande målen till delmål. Dock har nämnden ställt krav på att andelen ekologiskt ska öka varje år. Nämnden har genom nämndsbudgeten 2017 och 2018 gett förvaltningen i uppdrag att vidta de åtgärder som behövs för att uppnå målen i matpolicyn.

- b) *Hur efterlevs policyn vid upphandling, representation och evenemang?*

Enligt respondenten sker inköp av måltidslösningar till verksamheten och till eventuella evenemang genom det kommungemensamma inköpssystemet. Dock är andelen ekologiska inköp låg. Vid representation efterlevs policyn inte, men det ska poängteras att inköpen i samband med representation utgör en mycket liten del av de totala inköpen.

Respondenten poängterar att det är svårt att förändra innehållet i måltiderna inom hälsa, vård och omsorg. Brukarna har ofta invanda mönster kring konsumtion av kött- och mejeriprodukter och, tillsammans med anhöriga, åsikter om måltidsinnehållet. Det finns också en undernäringsproblematik när brukarna ofta äter små måltider. Dessutom finns det inte kockar på alla boenden, utan det är ofta vårdbiträden som lagar maten.

2. Finns det en tillförlitlig utvärdering och uppföljning av policyn?

- a) *Har nämnden integrerat uppföljningen av policyn med övrig uppföljning i nämndernas årsbokslut?*

Andelen eko-mat följs upp i samband med övrig uppföljning i nämndernas årsbokslut. Växthusgasutsläppen följs inte upp, då mätvärden inte finns tillgängliga

- b) *Finns det en tillförlitlig prognos avseende om målen och ambitionerna i policyn kommer att uppnås till år 2020?*

Ingen prognos finns, men målen kommer inte att uppnås till utgången av 2020.

Med den nya kostorganisationen fullt utbyggd är ambitionen att andelen eko-mat ska uppgå till 60 % någon gång strax efter 2020.

3. Vilka mål och ambitioner uppnås under år 2018?

Inga mål och inga prognoser finns för 2018. Förvaltningens uppföljning visar att andelen eko-mat per september 2018 är 46 %. Växthusgasutsläppen följs inte upp, då mätvärden saknas.

4. Har åtgärder och insatser vidtagits vid konstaterade brister eller avvikelser?

Nämnden har genom nämndsbudgeten 2017 och 2018 gett förvaltningen i uppdrag att vidta de åtgärder som behövs för att uppnå målen i matpolicyn. Detta gör förvaltningen i form av åtgärder för att minska matsvinnet samt utbildningsinsatser och information, till exempel pågår ett mycket uppskattat utbildningssamarbete med Miljöförvaltningen. Den 1 februari 2018 tillsattes en kostchef och från och med den 1 september 2018 finns en kostorganisation i förvaltningen.

2.6.1.1. Stickprovskontroller

Måltidslösningar och evenemang

Vi har gjort fem stickprov avseende inköp av måltidslösningar för perioden januari-september 2018. Samtliga inköp är gjorda genom det kommungemensamma inköpssystemet och ekologiska varor är tydligt angivna på fakturorna. Vi har mätt kostnaden för eko-mat jämfört med den totala inköpskostnaden på fakturorna. Andelen eko-mat varierar mellan 0 % och 75 % i de fem stickproven. Total andel eko-mat för de fem stickproven tillsammans är 43 %.

Representation

Vi har gjort 10 stickprov avseende evenemang och representation. Ingen av fakturorna har någon uppgift om ifall maten som har serverats är ekologisk eller inte.

2.6.2. Bedömning

Vi bedömer att policyn för hållbar utveckling och mat för Malmö stad **delvis** efterlevs av hälsa-, vård- och omsorgsnämnden och att genomförandet, utvärderingen samt uppföljningen **delvis** är ändamålsenlig.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden saknar delmål och uppföljning avseende växthusgasutsläppen. Prognoser avseende växthusgasutsläppen kan inte göras, eftersom det saknas möjlighet att få mätvärden på området.

Vidare kommer målen i matpolicyn avseende andelen eko-mat respektive minskning av växthusgasutsläppen inte att uppnås till utgången av 2020. Per september 2018 är andelen eko-mat 46 %.

Nämnden har genom nämndsbudgeten 2017 och 2018 gett förvaltningen i uppdrag att vidta de åtgärder som behövs för att uppnå målen i matpolicyn. Detta gör förvaltningen i form av åtgärder för att minska matsvinnet samt utbildningsinsatser och information, till exempel pågår ett mycket uppskattat utbildningssamarbete med Miljöförvaltningen. Den 1 februari 2018 tillsattes en kostchef och från och med den 1 september 2018 finns en kostorganisation i förvaltningen.

2.7. Kulturnämnden

2.7.1. Iakttagelser

1. Tillämpas matpolicyn i nämnden?

- a) *Har nämnden brutit ner de övergripande målen i matpolicyn till delmål och åtgärder som är anpassade till respektive ansvarsområden och arbetat in dessa i sina verksamheter?*

Nämnden har inte brutit ner de övergripande målen till delmål och har heller inte gett några direktiv om åtgärder. Förvaltningen beslutar om eventuella åtgärder på eget initiativ.

- b) *Hur efterlevs policyn vid upphandling, representation och evenemang?*

Enligt respondenten efterlevs policyn vid inköp av måltidslösningar till verksamheten genom att det kommungemensamma inköpssystemet används. Vid evenemang och representation efterlevs policyn inte.

Kulturförvaltningens största verksamhet är att hyra ut lokaler till externa entreprenörer. Vid upphandlingen av dessa entreprenörer finns inte någon reglering av frågor kopplade till hållbarhet. Förvaltningen diskuterar därför att skriva in krav i avtalen avseende entreprenörernas hantering av matinköp och övriga hållbarhetsfrågor.

2. Finns det en tillförlitlig utvärdering och uppföljning av policyn?

- a) *Har nämnden integrerat uppföljningen av policyn med övrig uppföljning i nämndernas årsbokslut?*

Nämnden har inte integrerat uppföljningen av policyn med övrig uppföljning och ingen annan uppföljning sker till nämnden.

- b) *Finns det en tillförlitlig prognos avseende om målen och ambitionerna i policyn kommer att uppnås till år 2020?*

Ingen prognos finns, men målen kommer inte att uppnås till utgången av 2020.

3. Vilka mål och ambitioner uppnås under år 2018?

Inga mål och inga prognoser finns för 2018.

4. Har åtgärder och insatser vidtagits vid konstaterade brister eller avvikelser?

Åtgärder och insatser har inte vidtagits av nämnden vid konstaterade brister och avvikelser. Inga åtgärder har heller vidtagits av förvaltningen, men enligt respondenten ökar engagemanget för frågorna inom organisationen.

2.7.1.1. Stickprovskontroller

Måltidslösningar

Vi har gjort fem stickprov avseende inköp av måltidslösningar för perioden januari-september 2018. Samtliga inköp är gjorda genom det kommungemensamma inköpssystemet och ekologiska varor är tydligt angivna på fakturorna. Vi har mätt kostnaden för eko-mat jämfört med den totala inköpskostnaden på fakturorna. Andelen eko-mat varierar mellan 0 % och 100 % i de fem stickproven. Total andel eko-mat för de fem stickproven tillsammans är 54 %.

Evenemang och representation

Vi har gjort 10 stickprov avseende representation. Endast på en av fakturorna finns uppgift om ifall maten som har serverats är ekologisk eller inte. I det fallet är andelen eko-mat 32 %.

2.7.2. Bedömning

Vi bedömer att policyn för hållbar utveckling och mat för Malmö stad **inte** efterlevs av kulturnämnden och att genomförandet, utvärderingen samt uppföljningen **inte** är ändamålsenlig.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden saknar delmål, prognoser och uppföljning avseende målen samt att inga direktiv till åtgärder och insatser har getts av nämnden. Inga åtgärder har heller vidtagits i förvaltningen. Vi kan inte bedöma om matpolicyn efterlevs, då inga mätvärden har presenterats. Dock är andelen eko-mat låg i de stickprov som gjorts. Vi kan också konstatera att nämnden bör se över vilka krav som ställs kring hållbarhetsfrågor i avtalen med de entreprenörer som hyr lokaler.

Vidare kommer målen i matpolicyn avseende andelen eko-mat respektive minskning av växthusgasutsläppen inte att uppnås till utgången av 2020.

2.8. Miljönämnden

2.8.1. Iakttagelser

1. Tillämpas matpolicyn i nämnden?

- a) *Har nämnden brutit ner de övergripande målen i matpolicyn till delmål och åtgärder som är anpassade till respektive ansvarsområden och arbetat in dessa i sina verksamheter?*

Nämnden har inte brutit ner de övergripande målen och inga direktiv till åtgärder finns. Dock är båda målen uppfyllda redan innan 2018, varför det inte är tillämpligt för nämnden att bryta ner målen till delmål.

Förvaltningen mäter andel eko-mat på förvaltningsnivå samt växthusgasutsläppen både på förvaltningsnivå och för Malmö stad totalt.

- b) *Hur efterlevs policyn vid upphandling, representation och evenemang?*

Enligt respondenten efterlevs policyn vid inköp av måltidslösningar till verksamheten samt till evenemang, genom att det kommungemensamma inköpssystemet används. Vid representation efterlevs policyn inte, men det ska poängteras att inköpen i samband med representation utgör en mycket liten andel av de totala inköpen.

2. Finns det en tillförlitlig utvärdering och uppföljning av policyn?

- a) *Har nämnderna integrerat uppföljningen av policyn med övrig uppföljning i nämndernas årsbokslut?*

Nämnden har inte integrerat uppföljningen av policyn med övrig uppföljning och ingen annan uppföljning sker i nämnden.

- b) *Finns det en tillförlitlig prognos avseende om målen och ambitionerna i policyn kommer att uppnås till år 2020?*

Det finns en tillförlitlig prognos från förvaltningen avseende andelen eko-mat, vilken beräknas uppgå till 100 % i samband med inköp av måltidslösningar vid utgången av 2020.

Det finns också en tillförlitlig prognos avseende minskning av växthusgasutsläpp sedan 2002, vilken beräknas uppgå till 40 % vid utgången av 2020 (målet uppnått).

3. Vilka mål och ambitioner uppnås under år 2018?

100 % eko-mat vid inköp av måltidslösningar (målet uppnått).

Minskning med 40 % av växthusgasutsläppen sedan 2002 (målet uppnått).

4. Har åtgärder och insatser vidtagits vid konstaterade brister eller avvikelser?

Nämnden har inte gett några direktiv till åtgärder och insatser vid konstaterade brister och avvikelser. Dock vidtar förvaltningen på eget initiativ de eventuella åtgärder som krävs.

2.8.1.1. Stickprovskontroller

Miljönämnden har inte omfattats av stickprovskontroller i granskningen.

2.8.2. Bedömning

Vi bedömer att policyn för hållbar utveckling och mat för Malmö stad **i huvudsak** efterlevs av miljönämnden och att genomförandet, utvärderingen samt uppföljningen **i huvudsak** är ändamålsenlig.

Vi grundar vår bedömning på att nämnden saknar uppföljning avseende målen samt att inga direktiv till åtgärder och insatser har getts av nämnden. Matpolicyn efterlevs inte vid representation, men då inköpen i samband med representation utgör en mycket liten del av de totala inköpen samt då övriga inköp har en eko-andel på 100 % är revisionsfrågan *Hur efterlevs policyn vid upphandling, representation och evenemang* ändå i det närmaste uppfyllt.

Inom förvaltningen finns delmål, prognoser och uppföljning, dock inte beslutade av nämnden. Båda de övergripande målen kring eko-mat och minskning av växthusgasutsläpp är redan uppnådda, så när som på vid inköp i samband med representation. Inom förvaltningen vidtas också åtgärder vid eventuella brister och avvikelser.

3. Avslutande kommentarer

Malmö stad är en föregångare bland Sveriges kommuner när det gäller satsningen på att öka andelen ekologiska inköp och att minska växthusgasutsläppen i samband med matkonsumtion i kommunens regi. Jämfört med när policyn för hållbar utveckling och mat beslutades av kommunfullmäktige 2010, har Malmö stad totalt sett nått långt när det gäller de två övergripande målen; att öka andelen ekologisk mat till 100 % och minska växthusgasutsläppen med 40 %. Även om målen inte helt kommer att uppnås till 2020, har kommunen tagit ett stort steg framåt.

Medvetenheten i organisationen kring vikten av att minska klimatpåverkan från matkonsumtion och bidra till en hållbar utveckling är väsentligt högre än 2010. Omfattande åtgärder har vidtagits inom flera nämnder och förvaltningar för att uppfylla målen och ambitionerna i matpolicyn. I de flesta delar där det finns brister i genomförande, utvärdering och uppföljning av matpolicyn har ändå en tydlig förflyttning skett sedan 2010.

Att arbeta med hållbarhetsfrågor är en långsiktig och ständigt pågående process och kan inte bedömas som färdigt eller avslutat vid något tillfälle. Arbetet måste fortsätta inom styrelser, nämnder och förvaltningar tills målen är uppnådda och därefter utifrån nya mål och ambitioner.

Malmö 2018-11-12

Lena Salomon
Uppdragsledare

Anna Borg
Projektledare

Bilaga 1: Tabell med bedömning utifrån revisionsfrågor

Revisionsfrågor	Bedömningar						
	Kommunstyrelsen	Förskolenämnden	Grundskolenämnden	Service-nämnden	Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Kulturnämnden	Miljönämnden
Har kommunstyrelsen och nämnderna brutit ner de övergripande målen till delmål och åtgärder som är anpassade till respektive ansvarsområden och arbetat in dessa i sina verksamheter?	Ej uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt	Ej tillämplig* *Målen uppnådda före 2018.
Hur efterlevs policyn vid upphandling, representation samt vid evenemang?	Ej uppfyllt	Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Uppfyllt	Ej uppfyllt	Ej uppfyllt	Uppfyllt
Har kommunstyrelsen och nämnderna integrerat uppföljningen av policyn med övrig uppföljning i kommunstyrelsens och nämndernas årsbokslut?	Ej uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt	Ej uppfyllt	Ej uppfyllt
Finns det en tillförlitlig prognos avseende om målen och ambitionerna i policyn kommer att uppnås till år 2020?	Ej uppfyllt	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt	Ej uppfyllt	Uppfyllt
Vilka mål och ambitioner uppnås under år 2018?	Ej uppfyllt	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt	Ej uppfyllt	Uppfyllt
Har åtgärder och insatser vidtagits vid konstaterade brister eller avvikelser?							
Genom styrning från kommunstyrelsen respektive nämnderna:	Ej uppfyllt	Uppfyllt	Ej uppfyllt	Ej uppfyllt	Uppfyllt	Ej uppfyllt	Ej uppfyllt
Genom åtgärder och insatser på stadskontoret respektive förvaltningarna:	Delvis uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt	Uppfyllt	Ej uppfyllt	Uppfyllt
Sammanfattande bedömning	Ej uppfyllt	I huvudsak uppfyllt	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt	I huvudsak uppfyllt